

ZŁAMANIA KOŚCI

Złamanie kości to przerwanie jej ciągłości na skutek zadziałania siły przewyższającej jej elastyczność. Najbardziej istotny z punktu widzenia pierwszej pomocy jest podział na:

- złamania zamknięte,
- złamania otwarte.

Złamania zamknięte to złamania, które nie uszkodzają powłok skórnych. Do tych złamań zalicza się złamania z przemieszczeniem i bez przemieszczenia.

Złamania otwarte to złamania, w których odłam kostny uszkodził sąsiadujące z nim tkanki oraz wytworzył ranę.

Objawami złamania kości jest najczęściej ból, narastający obrzęk, widoczny nieprawidłowy obrys kończyny oraz zniesienie funkcji. Należy pamiętać, że u dzieci okostna jest wyjątkowo elastyczna. Złamania mogą przebiegać bezboleśnie, jeśli okostna nie zostanie uszkodzona. Złamania tego typu noszą nazwę „złamania zielonej gałązki” i nie oznacza to, iż jest niegroźne. W wyniku nieprawidłowego opatrzenia lub zignorowania objawów, takich jak nieprawidłowy obrys kończyny, może dojść do pogłębienia urazu.

Procedura postępowania

1. Oceń sytuację. Zabezpiecz się przed kontaktem z materiałem potencjalnie zakaźnym. Zabezpiecz miejsce zdarzenia.
2. **Stosuj regułę Potta** – unieruchomienie złamanej kości wraz ze stawami, które ta kość tworzy po obu swoich końcach.
3. W przypadku **złamania otwartego** postępuj jak z ciałem obcym w ranie. Wystający ze skóry odłam kostny zabezpiecz jałową gazą i wykonaj opatrunek osłaniający.
4. Na złamaną rękę **załóż temblak** z chusty trójkątnej lub w razie jej braku – z odzieży.

5. Jeśli dziecko nosi biżuterię, tasiemki, plecionki czy zegarek, a złamanie dotyczy części kończyny, gdzie ozdoby są noszone, należy zdjąć wszystko to, co przy narastającym obrzęku może wywołać ucisk na tkanki i w konsekwencji niedokrwienie.
6. Oceń, czy poszkodowane dziecko jest w stanie przejść do środka transportu. Niepowikłane urazy kończyn górnych z reguły nie wymagają wezwania zespołu ratownictwa medycznego.
7. Złamaną nogę można unieruchomić, przymocowując zdrową nogę do złamanej, np. za pomocą chust trójkątnych. Nie jest to metoda standardowa, natomiast ręczne unieruchomienie do chwili przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego jest wystarczające. Ważne, aby **nie przemieszczać poszkodowanego dziecka, jeśli to nie jest konieczne**. Ruch może pogłębić uraz i zwiększyć dolegliwości bólowe.
8. **Zawiadom bezzwłocznie o wypadku rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego dziecka.**

UWAGA!

Schładzanie może działać przeciwbólowo. Worek z lodem trzeba owinać płótnem, np. ręcznikiem.